

พฤติกรรมกำรป้องกันโรคไข้หวัดนก ของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว
อำเภอนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

โดย
นางศรีสุดา ปิ่นประจักษ์นันท์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**PROTECTIVE BEHAVIORS FOR THE AVIAN INFLUENZA DISEASE
AMONG THE FAMILY'S PUBLIC HEALTH LEADERS IN
AMPHOE PHANOM THUAN, CHANGWAT KANCHANABURI**

By

Srisuda Pinprachanan

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Psychology and Guidance

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2006

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “พฤติกรรมการ
ป้องกันโรคไข้หวัดนกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี”
เสนอโดย นางสาวศรียุดา ปิ่นประชาพันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข
3. รองศาสตราจารย์ ลิขิต กาญจนารักษ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรรัตน์ บุรณวัฒน์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ลิขิต กาญจนารักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(นายแพทย์นิทัศน์ วิไลวรรณ)

...../...../.....

46256317 : สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน

คำสำคัญ : ความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก / การได้รับการสนับสนุนทางสังคม / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร / การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน วัตถุ อุปกรณ์ และสิ่งของ / การรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก / การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก / การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคไข้หวัดนก / การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก / พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก / แขนงนำสุขภาพประจำครอบครัว

ศรีสุดา ปิ่นประพันธ์ : พฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. สมทรัพย์ สุขอนันต์, ผศ.ดร. นวพลวี ประเสริฐสุข และ รศ. ลิขิต กาญจนารักษ์ 161 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก การได้รับการสนับสนุนทางสังคม การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน วัตถุ อุปกรณ์ และสิ่งของ การรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคไข้หวัดนก การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก และพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก สภาพแวดล้อม และพื้นที่อาศัยที่ต่างกัน 3) ความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนกเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว 4) ความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน วัตถุ อุปกรณ์ และสิ่งของ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคไข้หวัดนก และการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 389 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับความสำคัญของตัวแปรที่นำเข้ามาสมการ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก และ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้าน วัตถุ อุปกรณ์ และสิ่งของ อยู่ในระดับปานกลาง การได้รับการสนับสนุนทางสังคม การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคไข้หวัดนก และการรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก อยู่ในระดับมาก
2. แกนนำสุขภาพประจำครอบครัว จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงต่อการเกิดโรคไข้หวัดนก สภาพแวดล้อมและพื้นที่อาศัยที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกไม่แตกต่างกัน ส่วนแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวที่มีอายุต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. การรับรู้เกี่ยวกับโรคไข้หวัดนก การได้รับการสนับสนุนทางสังคม และความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนกได้ร้อยละ 36.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. การรับรู้ถึงประโยชน์ของการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไข้หวัดนก การได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคไข้หวัดนก และความรู้เรื่องโรคไข้หวัดนก สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคไข้หวัดนก ได้ร้อยละ 39.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 1.....2.....3.....

46256317 : MAJOR : COMMUNITY PSYCHOLOGY

KEY WORD : KNOWLEDGE IN THE AVIAN INFLUENZA DISEASE / EMOTIONAL
SOCIAL SUPPORT / INFORMATIONAL SOCIAL SUPPORT / TANGIBLE
SOCIAL SUPPORT / PERCEIVED OF SUSCEPTIBILITY, SEVERITY AND
BENEFIT OF THE AVIAN INFLUENZA DISEASE / PROTECTIVE
BEHAVIORS FOR THE AVIAN INFLUENZA DISEASE / THE FAMILY'S
PUBLIC HEALTH LEADERS

SRISUDA PINPRACHANAN : PROTECTIVE BEHAVIORS FOR THE AVIAN
INFLUENZA DISEASE AMONG THE FAMILY'S PUBLIC HEALTH LEADERS IN
AMPHOE PHANOM THUAN , CHANGWAT KANCHANABURI. THESIS ADVISORS :
ASST. PROF. SOMSAP SOOKANAN, Ph.D., ASST. PROF. NUANCHAVEE PRASERTSUK, Ph.D.,
AND ASSOC. PROF. LIKHIT KARNCHANAPORN. 161 pp.

The purposes of this research were 1) to study the level of knowledge in the Avian Influenza disease, emotional social support, informational social support , tangible social support , perceived of susceptibility, severity and benefit of the Avian Influenza disease and protective behaviors for the Avian Influenza disease among the family's public health leaders. 2) to compare protective behaviors for the Avian Influenza disease among the family's public health leaders as classified by sex, age group, educational background, family income, career relating to risks in contagious of the Avian Influenza disease, physical environment and areas of residence. 3) to study knowledge in the Avian Influenza disease , social support and perceived of the Avian Influenza disease as the predictors of protective behaviors for the Avian Influenza disease 4) to study knowledge in the Avian Influenza disease, emotional social support, informational social support , tangible social support, perceived of susceptibility, severity and benefit of the Avian Influenza disease as the predictors of protective behaviors for the Avian Influenza disease among the family's public health leaders in Amphoe Phanom Thuan, Changwat Kanchanaburi.

Data were gathered from the sample group of 389 of the family's public health leaders in Amphoe Phanom Thuan , Changwat Kanchanaburi derived by a Multi – Stage Random Sampling technique. Instruments employed in this study were questionnaires constructed by researcher. Data were analyzed for percentage, mean, standard deviations, t–test, One–Way ANOVA and the Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were:

1. The level of knowledge in the Avian Influenza, and tangible social support were at the moderate level. Social support , emotional social support, informational social support, perceived of the Avian Influenza disease, perceived of susceptibility, severity and benefit of the Avian Influenza disease among the family's public health leaders were at the high level.

2. Protective behaviors for the Avian Influenza disease among the family's public health leaders as classified by sex, educational background, family income, career relating to risks in contagious of the Avian Influenza disease, physical environment and areas of residence were not significantly different. However, those of the sample with different age group were significantly different at .05 level.

3. Perceived of the Avian Influenza disease , social support and knowledge in the Avian Influenza disease predicted protective behaviors at the percentage of 36.8 with statistical significance at .001 .

4. Perceived of benefits in protection of oneself from the Avian Influenza disease, informational social support, perceived of severity of the Avian Influenza disease and knowledge in the Avian Influenza disease predicted protective behaviors at the percentage of 39.5 with statistical significance at .001 .

Department of Psychology and Guidance Graduate School , Silpakorn University Academic Year 2006

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1..... 2..... 3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรัพย์ สุขอนันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวลฉวี ประเสริฐสุข รองศาสตราจารย์ ลิจิต กาญจนารมณ์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรรัตน์ บุรณวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ที่ได้กรุณา ให้แนวคิด คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์รวมทั้งให้การสนับสนุน และให้ กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และประทับใจในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์นิทัศน์ วิไลวรรณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล เจ้าคุณไพฑูริย์พนมทวน อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้ความกรุณาแก่ ผู้วิจัยในการให้คำแนะนำ และตรวจสอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณธนัตถณ ตะพังพินิจการ และคุณวันสว่าง กาญจนการี ที่กรุณา ช่วยเหลือ และให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งขอขอบคุณแกนนำ สหภาพประชาชนรอบครัว อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาตอบ แบบสอบถามอย่างครบถ้วน บริบูรณ์ตามความเป็นจริง ส่งผลให้งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ พี่ๆ และน้องๆ ชาวจิตวิทยาชุมชนทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสุพรรณิ สุขะนันท์ และเพื่อนๆ ภาคพิเศษรุ่นที่ 3 ที่เป็นกำลังใจให้เสมอมา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่อุไร เนตรสว่าง ที่ได้อบรมสั่งสอนและ ปลุกฝังความใฝ่รู้ และความพากเพียรในการศึกษาแก่ผู้วิจัย ตลอดจน ครู อาจารย์ทุกท่านที่สั่ง สอนถ่ายทอดความรู้ให้ ขอขอบคุณ คุณวิสุทธิ์ ปิ่นประจักษ์ เด็กชายสิริศักดิ์ ปิ่นประจักษ์ เด็กหญิงธนาดี ปิ่นประจักษ์ ที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และเอื้ออาทรตลอดมา ขอขอบคุณ นายอัครเดช ปิ่นประจักษ์ ที่พิมพ์งานวิจัยฉบับนี้ทั้งหมดจนสำเร็จได้ด้วยดี